

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

12 ביוני 2006

239

ט"ז בסיון התשס"ו

עמוד

438	.....	הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 91) (איסור קריאה והסתה לאלימות), התשס"ו-2006
439	.....	הצעת חוק שחרור על-תנאי ממאסר (תיקון מס' 7), התשס"ו-2006
440	.....	הצעת חוק האונת סתר (תיקון מס' 3), התשס"ו-2006

**הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 91) (איסור קריאה והסתה לאלימות).
התשס"ו-2006**

1. בחוק העונשין, התשל"ז-1977¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 2144 ד1 יבוא:

"קריאה והסתה לאלימות" 2144.2 (א) העושה אחר מאלה, דינו – מאסר חמש שנים:

- (1) מפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות;
- (2) מפרסם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו (בפסקה זו – פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית או הנסיבות שבהן פורסם יש אפשרות סבירה שיביא לעשיית מעשה אלימות.

ד ב ר י ה ס ב ר

– שיח ציבורי דמוקרטי ובלתי אלים, ושמירת אמון הציבור בהליך הדמוקרטי שבו המאבק הוא רעיוני ומתנהל תוך דיאלוג ציבורי לא אלים.

האיסורים האמורים נועדו למנוע "זיהום" של השיח הציבורי בביטויי אלימות ונילויי אהדה, שבח ועידוד למעשים כאלה, ולמנוע אווירה המאיימת על בני החברה ומנהיגיה מפני גיבוש עמדותיהם ומתן ביטוי להן באופן חופשי. חופש הביטוי הוא מאבני היסוד של הדמוקרטיה, אך עם זאת, מתן היתר, בשם חופש הביטוי, להשמעת ביטויים שייצרו שיח ציבורי אלים, יביא לפגיעה בשיח הציבורי החופשי ועליידי כך לפגיעה בדמוקרטיה.

לסעיף קטן (א1) המוצע

האיסור על פרסום קריאה לעשיית מעשה אלימות, כנוסחו בסעיף קטן (א1) של סעיף 2142 המוצע, מבטא את הגיוני החברתי כלפי פרסום קריאות לאלימות, כשלעצמן, בדומה לגיוני ולאיסור הנגזר ממנו לגבי קריאות גזעניות. השלמה עם קריאות כאלה כשלעצמן עלולה לתת לגיטימציה לאלימות בכלל, ולאלימות בשיח הציבורי בפרט.

קריאה ישירה לאלימות ראויה לגינוי בפני עצמה, ואין הצדקה להגביל את האיסור כפי המצב הקיים בסעיף 2144.2(א) לחוק העונשין כנוסחו היום, על ידי מבחן הסתברותי הבוחן את האפשרות שהקריאה תביא למעשה אלימות. אמנם עיקר מבחנו של חופש הביטוי הוא לגבי ביטויים הריגים ומקוממים, אך יחד עם זאת חופש הביטוי אין משמעו היתר להסתה. קריאה לאלימות אינה עור בגדר הביטוי הלגיטימי הראוי להגנה.

לסעיף קטן (א2) המוצע

האיסור על פרסום דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו, העלולים להביא לעשיית מעשה האלימות, כנוסחו בסעיף קטן (א2) המוצע, נועד לאסור על פרסום קריאה עקיפה,

סעיף 1 לסעיף 2144 המוצע כללי

סעיף 2144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), שענינו הסתה לאלימות או טרור, קובע לאמור:

"הסתה לאלימות או טרור"

2144.2 (א) המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות או טרור, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות או טרור, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה – פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות או טרור, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות או טרור" – עבירה הפוגעת בגופו של אדם או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה.

(ג) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על פרסום האסור על פי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), אינו עבירה לפי סעיף זה.

מוצע להחליף את נוסח הסעיף האמור בנוסח חדש שבו תיעשה אבחנה ברורה בין שני סוגי הפרסומים האסורים: האחד, פרסום קריאה לעשיית מעשה אלימות, והשני, פרסום דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הזדהות עמו, העלולים להביא לעשיית מעשה אלימות.

הערכים המוגנים בכל אחד משני סוגי הפרסומים האסורים הם, בעיקרם, אלה:

– מניעת אלימות שמקורה בהסתה או באקלים האלים שההסתה יוצרת.

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשס"ו, עמ' 230.

- (ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות" – עבירה הפוגעת בגופו של אדם, או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה.
- (ג) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על פרסום האסור על פי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), אינו עבירה לפי סעיף זה.

2. בסעיף 37144 לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, המילים "או לטרור" – יימחקו. תיקון סעיף 37144

ד ב ר י ה ס ב ר

לכך, המבחן ההסתברותי המוצע מאזן באופן ראוי בין הצורך למנוע פגיעה בערכים המוגנים על ידי האיסור לבין הגנה על עקרון חופש הביטוי, וזאת לעומת מבחן האפשרות הממשית שאינו מאפשר הגנה מספקת על הערכים המוגנים על ידי האיסור.

יצוין, כי מאחר שמעשי טרור הם סוג של אלימות, אין צורך להזכירם בסעיף העבירה במפורש, ולפיכך הם הושמטו מהנוסח המוצע של סעיף 27144.

סעיף 2 סעיף 37144 לחוק העונשין, שענינו החזקת פרסום המסית לאלימות או לטרור, אוטר על החזקת פרסום האסור לפי סעיף 27144 לאותו חוק, מוצע לתקן את כותרת השוליים של סעיף 37144 האמור ולהתאימה לנוסח סעיף 27144 כמוצע בהצעת חוק זו.

אשר על פי תוכנה או הנסיבות שבהן פורסמה עלולה להביא לידי עשיית מעשה אלימות, וכפועל יוצא מכך עלולה אף היא להביא לתחושת חרדה ולאווירה מאיימת אשר ימנעו שיח ציבורי דמוקרטי ומתן במה לעמדות. מאחר שאיסור זה אינו מתייחס לקריאה ישירה לאלימות, ומאחר שהאיסור עלול לפגוע בחופש הביטוי הלגיטימי לביקורת על מעשי השלטון, מוצע להגביל את האיסור במבחן הסתברותי, שלפיו האיסור יהול רק לגבי פרסום שיש אפשרות סבירה כי על פי תוכנו או הנסיבות שבהן פורסם עלול להביא למעשה אלימות. המבחן ההסתברותי המוצע שונה מזה הנדרש כיום לגבי כל פרסום מסית לפי סעיף 27144 לחוק העונשין בנוסחו היום, שכן לפי המוצע מספיקה אפשרות סבירה שהפרסום העקיף יביא לעשיית מעשה אלימות, ולא נדרשת אפשרות ממשית

[הצ"מ 3399-2]

הצעת חוק שחרור על-תנאי ממאסר (תיקון מס' 7), התשס"ו-2006

1. בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, בסעיף 16(ד), במקום "הועדה רשאית" תיקון סעיף 16 יבוא "הועדה או יושב ראש הועדה רשאים" ובמקום "בפניה" יבוא "בפני הועדה".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להסמיך גם את יושב ראש ועדת השחרורים לברו להחליט בבקשה למינוי סניגור לאסיר, כיוון שככלל אין צורך לכנס את הועדה כולה לשם כך. התיקון האמור יאפשר הוללה בעלויות הכרוכות בניטוסן של ועדות השחרורים ויאפשר להן להקדיש את זמנן לדיונים בבקשות הקשורות לשחרור אסירים.

סעיף 1 סעיף 16 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, שענינו סדרי הדיון בבקשה לשחרור על-תנאי ובדיון בשינוי תנאי שחרור, קובע בסעיף קטן (ד) כי ועדת השחרורים רשאי למנות לאסיר סניגור לצורך הדיון בפניה, ויחולו לענין זה הוראות חוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995, בשינויים המחויבים.

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 410; התשס"ו, עמ' 244.

[הצ"מ 2806-2]

הצעת חוק האזנת סתר (תיקון מס' 3), התשס"ו-2006

תיקון סעיף 9א 1. בחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979, בסעיף 9א(א), במקום "פסיכולוג" יבוא "פסיכולוג, עובד סוציאלי".

ד ב ר י ה ס ב ר

או כהן דת, שהעדות עליה חסויה לפי פקודת הראיות, אם שוכנע כי בעל אותו תפקיד מעורב בעבירה והתקיימו התנאים המפורטים בסעיף עם זאת, לא נכלל בין בעלי התפקידים המנויים בסעיף 9א עובד סוציאלי, כך שאין אפשרות לבצע האזנה לשיחותיו אף אם היה מעורב בעבירה והתקיימו שאר התנאים הקבועים בסעיף.

מוצע לתקן את סעיף 9א לחוק ולהוסיף לרשימת בעלי התפקידים המנויים בו גם עובד סוציאלי.

הצעת החוק פורסמה בהצעות חוק הממשלה - 94, מיום ט"ו באדר התשס"ד (9 במרס 2004), עמ' 375, והיא מתפרסמת כעת בשנית.

סעיף 9 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979 (להלן - החוק), שענינו האזנות אסורות, קובע כי אין בהוראות החוק כדי להתיר האזנת סתר לשיחה שעדות עליה חסויה לפי סעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן - פקודת הראיות). בסעיפים אלה מנויים בעלי התפקידים אשר לגביהם קיים חיסיון מפני מסירת עדות בענינים שהגיעו אליהם תוך כדי עבודתם, והם עורך דין, רופא, פסיכיאטר, עובד סוציאלי וכדן דת.

סעיף 9א לחוק קובע חריג לכלל הקבוע בסעיף 9 לחוק, המאפשר לנשיא בית משפט מחוזי או סגנו, להתיר בצו האזנת סתר לשיחה שביצע עורך דין, רופא, פסיכולוג

¹ ס"ח התשל"ט, עמ' 118; התשנ"ה, עמ' 180 (332).

[הצ"מ 2806-2]